

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnništva telefon št. 85.

Narodna delavska organizacija v Trstu.

Iz Trsta, 18. avgusta.

Današnji dan je velepomemben dan v zgodovini tržaškega Slovenstva, epohalne važnosti v evoluciji narodnega življenja na tržaškem ozemlju, ker z ustanovitvijo narodne delavske organizacije je storjen velikanski korak v onem boju za emancipacijo, ki napravi iz Trsta to, kar po naravi in legi mora biti: velevažna kulturna in ekonomska postojanka slovenskega naroda. Radi tega je ustanovitev narodne delavske organizacije, tega najdemokratičnejšega pojavnega narodnega delovanja, koja, ker ravno demokratična, privede po naravi sami do vsestranskega kulturnega napredka, — velikega pomena za vse Slovenstvo sploh. A tudi v drugem smislu zanima ravno ustanovljena narodna organizacija v Trstu nas Slovence vse, ker ona noče biti le omejena na Trst, ampak stremi po tem, da se razširi po vseh slovenskih pokrajinah.

Kateri pa so razlogi, ki so dovedli do ustanovitve narodne delavske organizacije, in zakaj se je ona pojavila prvič v Trstu? Nesporno najvažnejši element slovenskega naroda v Trstu je delavstvo in naše širše vrste se rekrutirajo iz njega. Do čim stvarja v okolici tipus Slovenca mali posestnik — a tudi tu radi ogromnega razcveta Trsta v trgovsko in industrijsko mesto prve vrste rase čimdalje bolj številno slovenskega delavca, deloma, ker se mesto razvija rapidno proti okolici in deloma, radi proletarizacije malega posestnika, na drugi strani tipus Slovenca v mestu samem je dan od industrijskega delavca. Ta masa pa se radi vedno bolj rastočega priseljevanja iz vseh slovenskih pokrajin pomnožuje uprav po ameriškanski. Koliko in koliko tišoč teh narodnih sil se ni izgubilo za naš narod v onem času, ko je bilo narodno delovanje ekstenzivno in intenzivno se le v povojjih, in koliko jih se ne vtaplja še dandanes v morju tujinstva. Etnološki značaj tržaškega mesta, laška (?) imena v Trstu so temu dokaz. In da bode konec temu odtujevanju, da se te mase, ki se v strašnem boju za eksistenco — neke in brez narodne šole — tako lah-

ko raznarodujejo, za to je bilo treba narodne delavske organizacije in zato je morala nastati. Kdor pa je takorekoč silil v ustanovitev narodne delavske organizacije, to je bila ravno socialna demokracija. Voditelji iste v Trstu so sami Italijani, koji, kadar le morejo, niso nič manjši laški šovinisti (glej zadnji govor tržaškega poslanca Pittonija v državnem zboru) nego irendentovski kamoristi. Slovenski živelj v mestu so na prosto ignorirali in, dasi je bila skoraj polovica socialističnih glasov pri zadnjih državnoborskih volitvah odana od socialnih demokratov slovenske narodnosti, se vedejo oni kot izključno italijanske volilce zastopajoča stranka. Slovenski socialisti so jim pohlevni podrepniki, slepo sledijo ukazom in nazorom italijanskih socialističnih pogotov in ne zdi se jim nikoli, da so zadosti internacionalni, dočim so njihovi italijanski sodrugi nacionalisti najčistejše vode. Treba tu le spomniti na stališče, ki so ga zavzeli socialisti pri sklepanju deželnozbornih reforme, ko so slovenski zastopniki obstruirali proti volilnemu načrtu, kateremu je bil namen, okrastrati tržaške Slovence vsakega zastopstva, in še bolj eklatanten slučaj je bilo vedenje socialne demokracije pri državnoborskih in občinskih volitvah v Pulju, ko se je podala v boj proti Hrvatom v prid najzagrizenejše in najbolj nazadnjaške italijanske kamore. In kaj je delala slovenska socialna demokracija pri tem? Pustila se je voditi za nos najinstinktivnejšemu narodnemu ponosu in nemar, lastnim laškim sodrugom pa v zasmeh. To so žalostni pojavi, ki ilustrirajo klaverno stališče slovenske socialne demokracije. Čuda torej, da delavec čuteč se razzaljenim v svojem človeškim in narodnem ponosu, obrača hrbet internacionalni delavski organizaciji, kjer je bil le trpen gost, dober, da se ga izsesava v politične svrhe, in kjer se mu je vedno pripovedovalo, da njegov poglaviti vzgojitelj je slovenska buržoazija (!) ki neki razvija svojo narodno zastavo le v dosego svojih ekonomskih interesov? S tem pa se ga je odtujevalo lastnemu narodu.

To so razlogi, ki so provzročali ustanovitev narodne organizacije v Trstu. Posebno častno pa za tržaškega delavca je fakt, da je organizacija

nastala iz njega samega, da se je misel porodila med delavskimi krogi samimi, ki so se z neverjetno vneto zavzeli za njeno ožitvorjenje. Politično društvo »Edinost« je bilo malone stavljen pred fait accompli in si v začetku ni znalo kaj misliti o tem gibanju. Ko pa je razvidelo važni narodni pomen take organizacije, je tudi ono prispelo do končnega srečnega rezultata.

Ako tu povem, da je organiziranih že 2000 delavc. različnih kategorij, mislim, da ni treba biti velik optimist glede prihodnjega razvoja narodne organizacije. I ono delavstvo, ki je dosedaj bilo v internacionalni organizaciji, i ono, katero je bilo dosedaj neorganizirano, šumoma prihitva se vpisat med vrste narodnega delavstva.

Kratek pregled o pravilih naj podučiti čitatelja o bistvu narodne organizacije: »Narodna delavska organizacija v Trstu« razprostira svoje delovanje po vseh slovenskih pokrajinah ter ima pravico ustanavljati filijalke. Njen namen je: organizirati narodno delavstvo vseh strok, varovati pravice delavcev in ščititi njih moralne in materialne, tako skupne kakor posamezne interese in ohraniti narodu gospodarsko in duševno krepke delavce. Sredstva, s katerimi hoče to doseči so: preskrbovanje brezplačnega pravovarstva, brezplačno posredovanje dela, posredovanje v odnosjih med delodajalcem in delavcem, izredne podpore, pouk, predavanja, čitanja itd. in ustanovitev knjižnice, združenje udov v posamezne skupine enakih strok. Mesečni donesek znaša 80 vinarjev.

Kako vestno se je vodilo pripravljalna dela, o tem pričča veliko število zaupnih shodov. Takoj po državnozbornih volitvah, ki so na toli nepričakovan način pokazale moč Slovenstva v Trstu, so se začela posvetovanja, nastali so odseki in pododseki in končno so delavski zaupniki sprejeli pravila in izbrali za izvolitev vodstva može, ki so pri delavcih uživali popolnoma zaupanje.

Tako je prišlo do današnjega impozantnega shoda. Velika dvorana »Narodnega doma« je bila natlačeno polna. Po pozdravu predsednika pripravljalnega odbora je poročal tajnik g. Engelmann o delovanju istega (Prirejenih je bilo nič manj kot 17 sestankov). Pri debati o pravilih se

je sklenilo na predlog dr. Slavika, da delokrog organizacije imajo biti, kakor prej rečeno, vse slovenske pokrajine. Pravila so bila sprejeta, o morebitnih potrebnih spremembah pa naj poroča tekom dveh mesecev odbor občenemu zboru.

Gospod Jaklič je poročal o pripravah za določitev kandidatov v vodstvo in predlagal, naj se od zaupnikov izbranega predsednika dr. Josipa Mandiča izvoli per acclamationem. Velikansko navdušenje je zavladalo po zbranjem občinstva, dokaz, kake simpatije si je znal v toli kratkem času pridobiti v Trstu ta mladi mož, ki z mladeniško navdušenostjo in izvanredno nadarjenostjo združuje vzorno marljivost in energijo.

Odborniki so: en odvetnik (dr. Rybač), dva želez. uslužbenca, en uslužbenec pri javnih skladiščih, en poduradnik državne železnice, en privatni uradnik, en gostilničar, en učitelj, en pisar, en uslužbenec pri Lloyd, en elektrotehnik, en trgovec. Namestniki: dva težaka, en sluga, en železničar. Nadzorniki: en odvetnik (dr. Gregorin), en delavec v plinarski, en poduradnik državne železnice, en uslužbenec pri jav. sklad., en krojač in (kot namestniki) en delovodja, en uslužbenec pri Lloyd. Pregledovalci računov: en c. kr. rač. uradnik, en c. kr. uradnik pri državnih skladiščih, en krojač. Razsodišče: en pisarniški oficijant, en sluga, en mizar.

Med splošnim navdušenjem je vstal novoizvoljeni predsednik, ki je ganjen spregovoril: Krstili smo danes naše najmlajše dete in veliko čast ste mi poverili, da ste meni je prepustili v oskrbovanje. Ako sprejemam to častno mesto, sem si svest, da sprejemam velikansko odgovornost. Vem, da v spolnjevanje svojih dolžnosti se bode treba žrtvovati in žrtvovati se hočem, naj to stane ne vem kaj. Po delu bode mene in odbor sodili. — Dovolite, da spregovorim nekoliko besedi o našem stališču napram socialni demokraciji. — Reklo se nam je in očitalo, zakaj nismo poprej ustanovili narodne delavske organizacije. Na to odgovorimo: ker nismo mogli. Mi smo morali dosedaj zbirati svoje moči in gledati, da si pridobimo nekoliko politične moči, predno mislimo na kako organizacijo. In ako smo sedaj prišli do nje,

moramo biti hvaležni onim našim borilec na političnem polju, ki so nas privledli do tega.

Socialni demokratje uvažujejo le produktivno razmerje (oni verujejo v takozvani historični materializem), zanikujejo pa vsako etično razmerje (vero, narodnost, ljubezen do svojega ljudstva itd.). A človek ne more živeti kakor žival in misliti samo za kruh, ampak mora gojiti tudi višja čustva. Celo nekateri socialisti se izneverjajo historičnemu materializmu n. pr. Bernstein. Nadalje je zastoj, da se nam opiše prihodnji raj na zemlji, ako se ne oziramo na sedanost. Danes moramo živeti, kakor moremo, in le potom evolucije, konstantnih socialnih reform pridemo počasi do boljše prihodnosti. — Ako pogledamo politični položaj, vidimo, da vsi narodi hočejo izkoristiti v narodne namene politično konstelacijo. Pomislimo na novi kurz na Hrvaškem. Kaj pomenja ta novi kurz? Poslanec Supilo ga je v Sušaku označil takole: Novi kurz je izraz naziranja, da lepe besede ne spasio narod, ampak treba pozitivnega dela. In mi smo za pozitivno delo. Socialni demokratji naj počakajo par let in potem bomo videli, v koliko so opravljena njih predbacivanja.

Mi stremimo po izboljšanju ekonomskih razmer potom socialnih reform. — Socialna demokracija propagira razredni boj. Ta pa je za nas nesmisel. Morda je opravičen na Belgijskem, Nemškem in drugih velikih industrialnih državah, za naše malenkostne razmere pa je le smešna aplikacija. Priznavamo, da je marksizem resničen v socializmu in to hočemo tudi mi uvaževati. Potrebne so socialne reforme, a ne damo se pretvoriti od onega drugorodnega internacionalnega socializma, ki je le krinka narodnemu imperializmu. V tem imate dokaz v Bebelu in njegovih nazorih o Nemčiji.

Kar pa propovedujejo socialisti, to ni vse, kar nam je storiti. Socialisti prezirajo mnogo vprašanj. Na vprašanja, ki so skoraj rešena ravno v državi, kjer imajo socialna demokracija najmanj podlage, na Angleškem, kakor komunalizacija prometnih sredstev, stanovanjsko vprašanje itd. se ona nič ne ozira, ker skrči svoj boj le na izboljšanje plač. To pa ni vse. Mi hočemo biti narodni Slovenci in prijatelji napredka, a v tem smo od-

LISTEK.

Brata.

Povest. — A. P. Rnšič.

I.

Solnce je zmagalo. Pod njim se je igralo morje s ponižno sapico. Ljubezno solnce se je razlivala nad velikim morjem. Žarki južnega solnca so se lesketali v neštevilnih valčkih ogromnega morskega zrcala. Valovi so prihajali do obrežja in se oddaljujoč zopet delili. Z brega zelene-ga zaliva so se dvigale uporno krasne stavbe, sloke vile, katerih vitki vrhovi so blesteli v solneu... Po dežju se je nebo očistilo, morje je nehalo šumeti in krepko je dihala vsa narava. Dih velike in naravne harmonije je razprostrl svoji svetli peroti med nebom in daljnim morjem in zato je nepopisna milina napolnila ozračje, ves okraj. Dotikala se je morja, vil in umetnih nasadov. Morje je pričelo tekmovali s solncem. Globoko je dihala in vesevalo gorkoto neba v svoja globoka in hladna prsa. Brez števila barv se je porajalo na mogočino zrcala; izpreminjale so se v dolgih vrstah morskoga valovanja. In valovanje morja se je igralo z ribiškimi čolni, da so trepetala in nemirno frfotala njihova bela jadra. Velicina neba je ležala nad morjem, nad krasnim zalivom z

lepimi stavbami, konjujočim se v malem hribovju med katerega zelenjem so se svetile vasice kakor bele pike.

Tupatam so molele ostrine skrinastega skalovja iz nemirnega in trepetajočega vodovja, ki jih je objemalo tako lahno in oprezno, da se je komaj opazilo večno in neprestano trdovratno zaganjanje vodá.

Opoldne se je sveža jutranja miloba razblinila in nastopila je brezobzirna sila poznega pomladanskega solnca, solnca, ki ni bilo v tem južnem ozračju le čilo in krepko, temveč brezobzirno, morda brutalno.

V dalji, za morjem, so se vzdignile belkaste megle in so počasi zbrisale zjutraj še ostro konturo med nebom in morjem; vse se je širilo v brezdanjost.

Visoko gori na bregu se je lesketal kup lesenih barak v opoldanskem solncu; lesketale in strmele so v globino, kjer je valovilo neprestano in brez miru večno morje. Nizko, pritikavo in skoraj zanemarjeno grmičevje in drevesje je poganjalo okolo njih; polagoma se je izgubljalo v suh in peščen breg. Tam na strani je ležala Opatija in njene palače ter vile so se v svoji čudovito krasni legi nižale proti morju. Številni nasadi so prekipevali krasote kraja in povečevali lepoto daljnih bregov. Nekaj nedovršenih stavb, opremljenih z visokimi tramovi, je nekoliko kalilo harmonijo med naravno in umetno lepoto. Sirova rdeča opaka je

kričala nadaleč in se je ostro razlikovala od svoje zelene in mehkoobarvne okolice...

Okna barak so bila odprta na stečaj in mehki morski zrak se je ril po zaduhli in nečisti notranjosti. Nič ni motilo mirnega ozračja in nobene oblaček ni kazil kristalnočistega neba. Vse je bilo čisto, lepo; vsaka najmanjša in najtanjša bilka se je ostro in močno razločevala od ostalih predmetov. Nekako izzivajoče so strmele te uborne barake s svojega brega na bogato naselbino; — nekaj nesramnega je bilo v tem.

Hilarij Renšek je šlonel ob odprtem oknu barake in gledal na morje. Njegov pogled je plesal po razkošnih valovih morskoga zrcala, se zamotaval med skalovjem, ki je venomer lomilo nemirno vodo. Bilo je dolgočasno in tudi neprijetno gledati neprestano to nemirnost; in jasnno ter vroče solnce je postalo zadnji čas neprizanesljivo. Velikonočni prazniki so se vlekli mimo njega kakor brezkončna senca brezmesne noči. Za njim je na nizkem stolu sedela Fina in brezskrbno smrčala. Parkrat se je ozrl Hilarij na njen speči obraz in ker se mu je dozdevala njena pozitura smešna, se je zaničljivo nasmehnil.

Fina je imela glavo naslonjeno na raskavo leseno steno in njeni visoki, polni in zelo močni nogi ste na široko ležali skoraj na tleh. Črni dolgi in skoraj mastni lasje so se valili preko ramen na prsa. Mal in nežen

nos je neprestano nezadovoljno brenčal in posmrkaval. Polt njenega obraza je bila temna in njene obrvi ste ležali v ravni črti ter se skoraj dotikali. Dolge in goste trepalnice so ne-navadno živo krasile njeno obličje, na licih zardelo in brezizrazno topo.

Na nasprotnem koncu barake sta ležala na trebulih dva mlada delavca, oprta na kolomec in dotikajoča se z glavama drug drugega. Med njima je ležal zelen koc in nanj sta molče metala svoje že obrabljene karte...

Hilarij je premeril parkrat barako z dolgimi koraki. Mimogrede je obstal pred igralcema, jima pogledal v karte in stegujoč svoji debeli in kratki roki, se zopet obrnil. Zagledal se je v Fina. Njeno od solnca potemnelo obličje se mu je zdelo tako nedolžno in priprosto, da se je razveselil. Nič tajnega se ni skrivalo na njenem jasnem čelu in tudi z obraza je izginil mučni sled lokavosti. Postal je skoro sentimentalen. Prsa so se mu napolnila z ginjenostjo, ki je bila skoro vodena in postal je neverjetno naiven...

Pobožal jo je po mokrih licih. Fina je odprla oči in temen, nekoliko plašen pogled je zasijal izpod dolgih in gostih trepalnic. Tega, tako zelo temnega pogleda se je Hilarij bal, zakaj poznal je svojo slabost. Nekaj minut je ta temni in žareči pogled strmel v njega in potem so se trepalnice zopet leno povesile. Stegnila je čez nekaj časa svoji roki v

nervozni opoludanski zaspanosti, globoko zazelala in polglasno vzdihnila.

»Ti spiš, a jaz se dolgočasim!« je izpregovoril očitajoče Hilarij.

Fina je vstala in njeno vitko telo se je raztegnilo ter pripogibalo, da sta se njeni dolgi roki skoraj dotaknili tal.

»Glej, zaspala sem poleg tebe, pustež!« je odgovorila čez dolgo s počim glasom ter si urejevala lase. Eden mladih delavcev je ježno vzdignil glavo, ozrl se tako mimogrede v Fina, ježno pljunil v kot in glasno izpregovoril:

»Pik as! Naj bo!« In tovariš mu je, smeje se škodoželjno, odgovoril: »Adut!«

Hilarij je zamižal. Zelo dobrodejen in usmiljen čut je bil v njegovem srcu. Gledal je zopet na morje, ki je v svoji sijajni svetlobi ležalo v svoji globini in se blago nasmehnil.

K morju bosta šla sedaj s Fina in metala bosta vanj z brega kamenčke, zakaj ona je kakor otrok. Kdo vrže dlje? Šalila se bo ona z njim, dokler se ne spreta. A on ostane fin in dober in blag. Zakaj bi jo po nepotrebnem žalil v njenem ponosu? In ko izgine solnce v morju, se bosta poslovala presrečno, lepo in tako vladno, kakor bi si bila tujea... S kakršnim zadovoljstvom in veseljem bo potem zopet pela težka sekira ves dolgi teden!

(Dalje prihodnjt.)

kritični, oni pa pravijo, da so internacionalci, dočim so, kadar se gre proti nam, nacionalci najhujše vrste. Slovenski socialisti pa so hlapčevali in hlapčujemo v taboru nacionalne sovražne nam socialne demokracije. Zadosti hlapčevanja. Osvobodimo se tujih spon, otresimo se tujega kapitala. Bodočnost je naša.

Ob velikanskem navdušenju, ki je vdušilo zadnje predsednikove besede, je končal ta impozanten shod.

Trgovsko-obrtni denarni zavod.

Ob petletnici slovenskega trgovskega društva »Merkur« koncem novembra leta 1905. se je razpravljalo med drugim o ustanovitvi trgovskega denarnega zavoda, v katerem bi imeli odločilen glas slovenski trgovci. Soglasno se je priznavala umestnost in potreba takega zavoda; ko se je potem govorilo ob raznih prilikah med trgovci o tem vprašanju, se je posebno poudarjal ta moment, da je ustanovitev denarnega zavoda ob sodelovanju domačih trgovcev odličnega pomena za vsestransko in smotreno izvedeno stanovsko organizacijo. K ustanovitvi takega zavoda pa nujno zove tudi dejstvo, da je tako mogoče, izvesti razne trgovine potrebne pomožne naprave, z uspehom delati za osamosvojitve slovenske trgovine in za okrepitev mladih slovenskih trgovcev.

Ko so se vršila posvetovanja o uredbi snujčega se denarnega zavoda, so se priznani strokovnjaki in dobri poznavalci kreditnih razmer in potreb zavzeli odločno za to, da se zavod ne ozira samo na potrebe trgovcev, marveč prizvame v svoj delokrog tudi skrb za obrtni kredit. Novi denarni zavod naj si išče zaslombe med trgovci in obrtniki, opora in pomoč naj bo domači trgovini in obrti; to pa tembolj, ker so interesi trgovcev in obrtnikov glede kreditnih potreb v skladu. Naše itak skromne sile naj se ne cepijo brez potrebe, marveč kjer le mogoče zbirajo. To mnenje je obveljalo, in sklenilo se je popolnoma pravilno, ustanoviti denarni zavod, služoč trgovsko-obrtnim potrebam.

Stanovski organizaciji slovenskega trgovanja in obrtništva obstojita kot taki vsaka zase, ker le tako moreta braniti uspešno strogo stanovske koristi svojega članstva. To pa ne moti, da si trgovstvo in obrtništvo v vprašanjih, kjer gre za skupne in enake gospodarske interese, složno seže v roke in se s snovanjem potrebnih naprav podpira medsebojno. V stremljenju za povzdigo slovenske trgovine in obrti bodi geslo samopomoč, izvedena potom združenja razpoložnih sil.

Teh načel se je držal pripravljalni odbor, sestavljen pravila za trgovsko-obrtni denarni zavod in poveril kot zaupnike trgovcev in obrtnikov gospode Ivana Kneza, Alojzija Lillega in Josipa Vidmarja, da izposlušajo na podlagi pravih vpisov v zadržni register. Za vpis se je že prosilo, in se bode v kratkem času mogel sklicati ustanovni občni zbor, ki izvoli vodstvo.

Zavod je ustanovljen na zadržni podlagi in se imenuje: »Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim jamstvom.«

Zavod ima namen, izboljševati gospodarsko blagostanje svojih članov, zlasti pospeševati njih trgovino in obrt s tem:

a) da jim daje posojila in preskrbuje kredit po kolikor moči nizki ceni;

b) da sprejema denar na hranilne vloge in tekoči račun proti obrestovanju;

c) priskrbuje svojim članom sredstev v trgovske ali obrtne namene, zlasti tudi dobavnih kavej;

d) da pomaga svojim članom pri skupnih podjetjih, osobito skupnem pridobivanju, odnosno pri skupnem razpečevanju trgovskega in obrtnega blaga;

e) da ustvarja za svoje člane naprave, ki povzdigujejo trgovsko in obrtno obratovanje, n. pr. blagovna skladišča, prevozna podjetja i. dr.

Število članov je neomejeno. Vstop je z dovoljenjem načelstva dovoljen vsakomur, kdor se more vezati s pogodabami.

Deležji so dvojni: glavni po 100 K, opravljeni po 2 K. Jamstvo je omejeno na dvojni znesek deleža.

Zavod bode sprejemal hranilne vloge in sicer dveh vrst. Prva skupina hranilnih vlog se sprejema od vsakogar, če je član zadrge ali ne. Druga skupina so hranilne vloge, ki jih vlagajo le člani, ki so vplačali saj en opravljeni delež po 2 K. Zavod daje s tem svojim članom priložnost, da z vplačevanjem vlog po 1 K na teden prihranijo tekom petih let dobro obrestovano glavno trehst kron. Ta narašča iz 260 tedenskih vplačil po 1 K in iz obresti teh vplačil. Ta način hranjenja v tedenskih

obroklih, ki morejo biti seveda tudi višji od ene krone, se je uvedel zlasti tudi iz ozira na trgovske nastavljenice.

Posojila se dajejo le zadržnikom in sicer:

- a) na osebni kredit,
- b) na zastave.

Posojila na osebni kredit se dajejo proti menici ali dolžnemu pismu. V obeh slučajih mora podpisati razen izposojevalca še najmanj en zanesljiv porok, ali po previdnosti načelstva tudi več porokov.

Vsi poroki jamčijo solidarno kot poroki in plačniki za vse zaveze iz zadevnega posojila.

Notorično imovitim zadržnikom se sme dovoljevati posojila tudi brez porokov ali drugačne varščine do zneska in za dobo, katero določa načelstvo in nadzorstvo v skupnih sejah.

Posojila na zastavo se dajejo:

- a) na vrednostne listine;
- b) na deleže zadrge do dveh tretjin vrednosti;
- c) na stvari majhnega obsega; in večje vrednosti, katere se pri hranjenju ne kvarijo;
- d) na blago, katero ni pristopno kvarljivosti;
- e) na knjižne terjatve, katere so narasle iz opravnega obrata izposojevalca;
- f) na hipoteke.

Razen navedenih načinov dajal bode zavod posojila tudi na odplačevanje (amortizacijo) v mesečnih, četrletnih, polletnih in letnih obrokih.

Naša splošna gospodarska organizacija se z ustanovitvijo trgovsko-obrtnega denarnega zavoda izpopolni v znatni meri. Osnovo je zategadelj pozdravljati že s stališča gospodarskega napredka. Posebne važnosti pa je novi zavod za naš trgovski in obrtni stan. Želimo in upamo, da se naši trgovci in obrtniki zategadelj z veseljem oklenejo tega zavoda, ki so ga zasnovali trgovci in obrtniki sami, ustrezajoč množostranski želji s tem edinim namenom, da služi potrebam in koristim naše trgovine in obrta. Naj ne zamudi torej noben trgovec, noben obrtnik prigrisati svojega pristopa. Za dobro stvar gre, ki je položena v dobre, vsega zaupanja vredne roke. Uspeh ne more izostati, če se odzovete trgovci in obrtniki in pristopite kot člani! Prijave sprejema začasno do izvolitve načelstva odbor trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.

Dr. Fr. W.

Jugoslovanski minister?

Zagreb, 18. avgusta. »Agramer Zeitung« je prinesla v tej stvari izjavo poslanca dr. Ploja in še neke parlamentarne osebe, ki se ne sme imenovati. Posl. dr. Ploj piše: »Jugoslovanska delegacija ni v zadnjem času izrecno zahtevala jugoslovanskega ministra, ker parlamentarni položaj ni bil prikladen za izrecno obnovitev stare zahteve. Dovolj imamo vzrokov za sklepanje, da ministrski predsednik baron Beck ni naklonjen zahtevi glede jugoslovanskega ministra-rojaka. To je dejstvo, ki je pač treba z njim računati. Na drugi strani pa smemo pričakovati, da bi se naša zahteva dala jeseni uresničiti, ako postane položaj za nas Jugoslovane v avstrijskem parlamentu ugodnejši. To pa bo odvisno od tega, ali se bo naša delegacija pri sestavljanju večine, kar se mora zgoditi jeseni, pokazala stvarnega faktorja, ne pa le faktorja druge vrste. Ta odločitev bo zelo odvisna od tega, kako stališče zavzame češka delegacija napram sestavljanju večine, t. j. ali bo ta delegacija, razun radikalnega krila, dejansko pomagala sestaviti večino, ali pa se bodo tega udeležili le Mladočehi in moravski konservativci. — Seveda se ne sme puščati v nemar, da je treba pri dosegu tega cilja nastopati Jugoslovanom popolnoma složno in skupno, da se morajo izločiti vsa osebna vprašanja. Kdaj se imenuje jugoslovanski minister, tega seveda skoraj ni mogoče določiti. Da bi se tako imenovanje izvršilo v kratkem, se mi zdi izključeno.«

Drugi parlamentarec pa je izjavil: »Vprašanje glede jugoslovanskega ministra, katero vprašanje se je zadnje čase zopet pojavilo v parlamentarnih krogih, ni novo; to je temveč stara želja Jugoslovanov. Aktualno to vprašanje momentano ni, toda postati more aktualno morda jeseni. Rešitev je seveda še v precejšnji daljavi. Vsa ugibanja glede osebe so najmanj prenačljiva, ker še ni bilo z nobenim članom jugoslovanske delegacije zadnji čas o tem razgovora.«

Hrvaški sabor.

Zagreb, 18. avgusta. Hrvaški sabor se sklicuje med 10. in 15. novembrom. S koalicijo se vrše pogajanja zaradi dovolitve proračunskega provizorija, da se prepreči predčasni razpust sabora. Upanje je, da se kompromis dožene.

Madžarska politika.

Budimpešta, 18. avgusta. Minister Kossuth je doživel veliko blamažo. Službene pragmatike za železničarje, ki jo je Kossuth vrnil parlamentu proti poslovniku, noče kralj potrditi, dasi je potrdil med tem že več zakonskih načrtov, ki so bili predloženi mnogo pozneje. Madžarski politiki govore, da se hoče pokazati s tem kralj Hrvatom prijaznega, v resnici pa le ne more odobriti načrta, ki bi napravil železničarje za brezpravne helote.

Madžarsko časopisje se huduje, zakaj povodom obiska angleškega kralja niso bile v Ištu izobešene tudi madžarske zastave in zakaj ni bil povabljen tudi ministrski predsednik dr. Wekerle, ko se je razpravljalo o balkanski politiki, ki ima glavno važnost (?) za Ogrsko.

Mirovna konferenca v Haagu.

London, 18. avgusta. V večrajšnji konferenci je angleški delegat Frey utemeljeval predlog za omejitve oboroževanja sledeče: »V imenu angleške vlade pri našam predlog največje važnosti. Ko je ruski car sklical prvo mirovno konferenco, je predlagal za njeno prvo nalogo, brez odlašanja iskati sredstva, da se omeji neprestano oboroževanje na suhem in na morju. Leta 1898. je naslovil v carjevem imenu grof Muravjev na Evropo spomenico, v kateri je dokazoval, da mora to neprestano oboroževanje dovesti do poloma, ki napolnjuje že sedaj vsako človeško mišljenje z grozo. Te besede so danes še resničnejše in prepričevalnejše, ker so se izdatki za armade med tem še pomnožili. Prosim vas, da se ne razidete, preden niste izrekli želje, naj bi se vse vlade sveta prav resno posvetile omejitvi vojaških bremen; toda le z dobro, prosto voljo vsake vlade je mogoče stvar naših želj uresničiti. Moja vlada me je pooblastila, podati sledečo izjavo: »Anglija bi bila pri volji, vsako leto predložiti veseliam načrte o konstrukciji novih vojnih ladij in o tozadevnih stroških.« Končno je predlagal: Konferenca naj potrdi resolucijo, ki jo je sprejela konferenca l. 1899., in ki meri na omejitve vojaških bremen. Z ozirom na to, da so ta bremena od onega leta skoraj v vseh deželah narasla, izjavlja konferenca, da bi bilo zelo želeiti, naj bi vlade začele to vprašanje znova resno študirati.«

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 18. avgusta. Vojna uprava je sklenila, opustiti več trdnjav na Finskem, in prvi vrsti Sweborg, kjer se ustanovi ali ladjedelnica ali pa se prepusti mestu Helsingforsu. Nadalje se še opuste trdnjave Dünamiunde, Libav, Keré in Batum.

Varšava, 18. avgusta. V Vilni se je ustanovila poljska stranka, ki ima namen, pobijati narodni šovinizem ter braniti enakopravnost vseh narodnosti. Ustanovitelj stranke so večinoma agrarci. Stranka se živalno udeležuje volitev v dumo.

Odesa, 18. avgusta. V Mitavi so ustrelili revolucionarja Škera. Ko so ga hoteli privezati k stebru, se je osvobodil, udaril s pestjo po obrazu najbližje stoječega vojaka ter pobegnil. Dragonci so ga zopet vjeli, privezali in ustrelili.

Petrograd, 18. avgusta. V proračunu za leto 1908. je kot izreden izdatek znesek 20 milijonov za regulacijo rek, da bodo plovne. Tudi Visla blizu avstrijske meje se regulira.

Punt v Maroku.

Pariz, 18. avgusta. General Druce je izjavil, da je njegovo stališče v Casablanci vsled španske podpore tako trdno, da ga ne more nihče spraviti v nevarnost. Omejil se bo na obrambo mesta, ker puntarske Mavre zasledovati ni mogoče; za kaj takega bi moral imeti 25.000 vojakov.

London, 18. avgusta. Iz Casablance je došla vest, da so Kabili pozvali generala Druceja, naj se takoj vda, sicer bodo velike množice Arabcev francoske vojske do zadnjega uničile, mesto pa razdajale.

Madrid, 18. avgusta. Gubernator v Gibraltarju je prepovedal begunstvo iz Maroka prihod v mesto. Mulej Hafiz v Marakešu pa zahteva od Evropejcev, ki zapuščajo mesto, pismo izjavo, da bežijo le vsled previdnosti, ne pa zaradi kake nevarnosti v Marakešu.

Pariz, 18. avgusta. Iz Tangerja se poroča, da so vsa mesta v notranjosti Maroka naščuvana in da na mnogih krajih pridigujejo »sveto vojno«.

Zopet nemiri v Nemški Afriki.

Berolin, 18. avgusta. Iz nemške Afrike prihajajo poročila, da je položaj skrajno resen in podobnega položaju, ko so se vzdignili Hereri. Morenga je napadel nemško

kolonijo s 500 pristaši, ki so oboroženi s puškami. Bati se je, da bodo napadali posamezne nemške vojaške oddelke.

Vojne v Centralni Ameriki ne bo

London, 18. avgusta. Na vest raznih listov, da bo v štirih dneh izbruhnila v Centralni Ameriki vojna, je brzojavil generalni konzul iz San Salvadorja, da na celi vesti ni resnične besede. Republika je popolnoma mirna in ni vzroka za kake zmede.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Ravnatelj na tukajšnji realki dr. Junovc namerava v kratkem času stopiti v pokoj. Ni dvoma, da bodo Nemci tudi realko, kakor preje I. gimnazijo, reklamirali za svojo posest, dasi obiskujeta zavod dve tretjini Slovencev in dasi dosedaj na realki še ni bil noben ravnatelj rojen Nemec. Prva dva ravnatelja Peternel in Schrey sta bila kranjska Slovencev, tretji ravnatelj dr. Mrhal je bil Čeh, sedanjí ravnatelj dr. Junovc pa je, dasi je nemškega mišljenja, rodom Poljak. Iz teh podatkov je razvidno, da o nemški posesti na tem zavodu ne more biti govora in da je nemška posest tu prav tako fikcija, kakor na I. gimnaziji. Samo ob sebi pa se razume, da bodo Nemci vkljub temu dejanskemu položaju trobili v svet bajko o ugroženem nemškem posestnem stanju in da jih bode naša pravična država s Schwarzom na čelu najizdatnejše podporila v njih stremljenju, da spravijo na dr. Junovcovo mesto nemškega ravnatelja. Vse kaže na to, da se bo za ravnateljsko mesto na realki prav tako borba vnela kakor za oddajo enake službe na I. gimnaziji. Kompetentne faktorje, zlasti slovenske člane v deželnem šolskem svetu opozarjamo že sedaj, naj skrbno pazijo na to, da se našemu prijatelju Schwarzu in Nemcem ne posreči, na to ravnateljsko mesto spraviti zopet tujca Nemca. Dovolj imamo sposobnih in izvrstno kvalifikovanih slovenskih profesorjev, da bi bil neodpušljiv narodni greh, ako bi pripustili, da bi tem našim ljudem odjedel kruh na domači zemlji zopet kakšen tujec, ki že radi neznanja našega jezika ni sposoben za to mesto. Import tujih nemških profesorjev v našo deželo mora vendar še enkrat prenehati, zato naj skrbne naši kompetentni faktorji, predvsem pa naši državni poslanci!

Dr. Krek na shodu nemškega delavstva. Nemško krščansko socialno delavstvo priredi 29. in 30. septembra t. l. shod v Linc. Kakor ve povedati linška »Tagespost«, se tega shoda udeležiti tudi dr. Janez Evangelist Krek, ki bo na tem kongresu imel celo naročen velik političen govor. »Tagespost« imenuje Krega moža »verlässlich tiefschwarzer Gesinnung«, člena tiste stranke, katere duševni poglavar je »der berüchtigte dr. Schustersehitz«, ter odločno protestuje proti temu, da se vabi v Linc svojo modrost prodajat takšnega človeka, kakor je Krek. Nam je s strankarskega stališča popolnoma vseeno, kje odlaga čestiti Janez Evangelist svojo dvomljivo modrost, kdor pa stvar presoja s slovensko narodnega stališča, temu pa se mora vendarle zdeti čudno, da se Krek, ki se sicer postavlja in hoče veljati za odločno narodno radikalnega Slovence, namerava udeležiti nemškega krščanskega socialnega delavskega kongresa, ki bo imel izrazito nemško narodni značaj. Naj se nam ne ugovarja, češ nemški krščanski socialci so Slovanom vobče, nam Slovincem pa še posebe naklonjeni in goje napram našim stremljenjem iskrene simpatije. **To je grda laž.** Kdor zasleduje politične dogodke, ve, da se nemški krščanski socialci z nacionalci v zadnjih letih kar skušajo v narodnem radikalizmu in da krščansko socialni poslanci vselej, kadarkoli se jim nudi prilika, z veliko emfazo naglašajo: »Wir sind gut deutsch, mehr deutsch als alle anderen deutschen Parteien!« In da je to res, izpričujejo vsa dejanja te stranke, vse strankino časopisje od »Reichspost« gori pa doli do umazanege »Kikerikija«. Vsi ti listi kar mrgole najpodeljših napadov na Slovence, zlasti pa na Čeha in Slovence. Ni še dolgo, kar je »Kikeriki« Slovence tako podlo in nesramno razžalil, kakor še ne nobeden vsnemški list. Vihar narodnega ogorčenja je nastal takrat v slovenski javnosti in posledica tega je bila, da so ta nesramni list vrgli iz vseh pošteni slovenskih hiš, kavarn in gostiln. In sedaj nastopi Janez Evangelist, ki žal v sramoto slovenskega naroda uživa dostojanstvo državnega in deželnega poslanca, ter hoče delati stafažo tisti nemški stranki, ki je zagrešila po svojem glasilu »Kikerikiju« tisto krvavo žalitev celokupnega naroda slovenskega! Daleč smo že prijadrali! Pri nas se vse to

mirno trpi, pri drugih narodih bi vzpričo takega dejanja moža stigmatizirali kot narodnega izdajalca in vihar narodnega ogorčenja bi mahoma pometal z njim s poslanskega mesta! No, pri nas imajo klerikalci posebne pojme o narodni časti in narodnem ponosu, zato bodo brezdomovinski klerikalni listi peli dr. Janezu Evangelistu še hvalospeve in ga proslavljali, da je šel stafažo delat našim najljutejšim narodnim sovragom!

Novi Syllabus. Ker se živa duša na vsem Slovenskem neče zmetati za najnovejši dokaz papeževe nezmotljivosti, ker se noče nihče pečati s to odredbo, o kateri vsakdo ve, da je za vedo in za razvoj kulture popolnoma brezpomembna, začel se je ž njo baviti »Slovenec«. Ker drugi ne zabavljajo, zabavlja »Slovenec«. Kadar napredni listi o cerkvenih odredbah kaj pišejo, je »Slovenec« hud in jih zmerja s framasoni, ker napredni listi o novem syllabusu nič ne pišejo, je »Slovenec« zopet hud in meče s framasoni okrog sebe, kakor bi hruske tresel. Nas zaima to zabavljanje le, ker se v njem zrcali intelektualna omejenost in bogoslovna neizobraženost naših duhovnikov. Celo v svoji stroki so tako slabo podučeni, da bi se zadnji lemenatar na Nemskem ali na Francoskem moral zjokati nad temi našimi doktorji sv. pisma. Drugod se duhovniki vsaj v svoji stroki izobrazijo, pri nas pa so čisto taki, kakor kalabreški preti, intelektualno in moralno.

Cesarski manevri na Koroškem. Že več dni je tega, kar je v Milanu izhajajoči »Corriere della Sera« gotovil brzojavko, da se skoro grobov od odpovedi cesarski manevri na Koroškem. V tej brzojavki je bilo rečeno, da se utegnejo manevri odpovedati zaradi legarja, pravi vzrok pa da je strah pred železničarji, ki se pripravljajo na pasivno resistenco, s čimur bi lahko popolnoma pokvarili manevre. Mislili smo, da je ta brzojavka neutemeljena, ker so o tej stvari molčali vsi dunajski listi, ki imajo generalni štab in vojno ministrstvo pred nosom. A glej — zdaj se kaže, da je bil dopisnik inozemskega in še italijanskega lista več dni prej poučen o posvetovanjih merodajnih krogov, kakor katerikoli avstrijski list. Kaj imajo Italijani že v pisarnah vojnega ministrstva in generalnega štaba svoje zaupnike? Seže zdaj, več dni po milanskem listu, kroži po avstrijskih nemških listih vest, da se cesarski manevri najbrž odpovedo in sicer zaradi legarja na Kranjskem. O železničarjih se v nemških listih nič ne govori, dasi je znano, da je med železničarji veliko gibanje in se pripravljaja nekaj posebnega. Bomo videli, kaj bo. Za zdaj je določeno šele to, da se ljubljanski domobranski polk ne udeležiti manevrov na Koroškem. V tem polku se je namreč primerilo zopet nekaj slučajev legarja. Kaj pa bo zdaj z rezervisti, ki so bili poklicani pod zastavo tega domobranskega polka? Če ostanejo pri polku ali če grede domov v vsakem slučaju je mogoče, da prineso domov svojim rodovinom kot spomin na vojaške dni — legar. Radovedni smo, kaj ukrene vojna uprava.

Čudež na Brezjah. V »Gorenjec« čitamo: »Na Marijin praznik v četrtek, je prihitelo kakor vedno veliko romarjev k Mariji pomagaj na Brezje. Med temi je bila tudi neka ženska kakor pravijo, ki je bila že tri leta tako bolna, da se ni mogla gibati, — bila je hroma. Med dopoldanskim cerkvenim opravilom pa je čutila, da se ji zdravje hitro vrača in po končani maši je šla ženska popolnoma zdrava iz cerkve.« Tako »Gorenjec«! Čudimo se, da o tem »čudežu« še ni črhnil niti besedice pobožni »Slovenec«. Nemara nabira ubesčen material, da z neovržnih podatki dokáže, da se je na Brezjah zgodil čudež, pravi čudež, kakor stoji v sveti knjigi. Prejktone bo priobčil tudi mnenja raznih zdravniških kapacitet o tem »slučaju, ki ni več slučaj.« To mu bo tem lažje, ker sedi v njegovi redakciji psihijater dr. Ribida in ker ima tudi pri roki kapaciteto na zdravniškem polju dr. Zajca. Res, radovedni smo že na senzacionalna razodetja škofovega lista o »čudežu«, ki se je »po milosti božji in preblašene device« prigodil na Brezjah! Vse kaže na to, da bodo katoliški učenjaki okoli »Slovenca« dokazali »čudež« tako fulminantno in neovrgljivo, da bomo še mi postali iz Šavlov Pavli. In kakšna sreča bo to za slovenske naše kraje, ljudje božji! Dosedaj so morali naši ljudje romati daleč tja v Klavžet in Lurd po ljubo zdravje ali pa za drag denar dobivati čudotvorno lurško vodo, odslej naprej pa se bo po izredni božji milosti lahko izprosil in kupilo zdravje doma na častiljivih Brezjah! Kakšna sreča se nam obeta, ko se je božja milost v toliki meri razlila na nas! Vsi se je veselimo in se je radujemo, samo eden med nami je ni vesel — prečastiti trgovec s čudotvorno lurško

vodo Luka Smolnikar! S „duždi“ na Brezjah so je padati akcije zdravje podeljuje njegove vode! Revež, v dno duše se nam smili!

— **Vojaška vest.** Upokojeni polkovnik L. pl. Riedl v Ljubljani je dobil naslov in značaj generalnega majorja.

Cesarjev rojstni dan se je včeraj praznoval z običajno slovesnostjo. Vojaštvo je imelo mašo v „Zvezdi“.

Gledališke vesti. Gdč. N. skova, ki je bila več let član slovske drame, gostuje na angažma na Nar. divadlu v Pragi, in sicer nastopi prvič jutri kot Margareta v „Faustu“. — Gdč. Nedbalova, nekdanja naša primadona, ki je bila sedaj več let učiteljica na carskem Katarinskem zavodu v Petrogradu, se je naselila kot učiteljica petja v Pragi. — Gospa Skalova, bivša primadona v Ljubljani, je angažirana za novo gledališče v Oseku v Slavoniji.

Poročil se je včeraj gospod Oskar Skušek, uradnik avstro-ogrsko banke, z gdč. Angelo Accetto, hčerko stavbnika in hišnega posestnika g. Accetta. Čestitamo!

Restavratore pri „Lloyd“ g. Dragotin Tavses je kupil za 100.000 kron znani „Restaurant international“ v Gradcu od vdove pokojnega lastnika Fr. Kaubeta. Gosp. Tavses prevzame restavracijo 1. novembra. V kupljeni hiši ima svoj lokal akad. teh. društvo „Triglav“.

Kavarnar pri „Evropi“ gospod Krapš je prodal kavarno svojemu prvemu markerju g. Ant. Tonecu za 50.000 K.

Iz Podpeči pri Preserju se nam piše: List „Slovenec“ hvali in priporoča svojim bacom prodajalno Fr. Filipiča v Podpeči. Kako pošten in soliden trgovec je ta Filipič, naj povemo v kratkem občinstvu na znanje, Filipiču pa v zabavo. Filipič daje svojim odjemalcem premalo blaga za pošten denar. Nekdo je namreč kupil pri njem sladkor; ker se mu ga je zdelo premalo, šel je v drugo trgovino in ga dal tam stehitati — manjkalo ga je pri enem „štoku“ kar 95 dkg. Ni čudno, da lahko Filipič, ki je takorekč Kobijeve hlapec, daje blago poceni. Za ta slučaj se lahko prišteje. Sicer se pa ljudje pogostoma pritožujejo glede Filipiča. Sedaj je šel Filipič na božjo pot na sv. Višarje — no, gotovo dobi kot pristen katoliški mož odvezo. Sicer ta Filipič nima ničesar svojega, ker je gospodar njegova žena. On je namreč pred leti napravil konkurz in se boji, če bi on bil gospodar, da ga primejo upniki.

Pri klerikalcih je vse dopustno in pošteno. Sedaj še nekaj drugega o tem vzor-motu, ki se na vse kriplje trudi pri volitvah in je tudi po milosti Kobija prišel v odbor. Dne 11. t. m. je bilo na Jezeru cerkveno „žeganje“. Pri tej priliki je Filipič v družbi z drugimi polil s špiritom nekomu slavnika na glavi in mu ga zažgal. Ta je bil v veliki nevarnosti; Filipič in njegovi tovariši pa so že naznanjeni sodišču. Ker bo občinska volitev v Preserju ovražena, zna se zgoditi in se tudi mora, da Filipič in njegova tovariša odfrčita iz obč. odbora, ker znanjo tako slavnike zažigati. Sicer bi se dalo še mnogo povedati o Filipiču, a ni vreden, da bi se z njim dalje bavili. Le toliko smo povedali, da se ve, kakšne može ima „S. L. S.“ v svoji sredi.

„Katoliški dom“ v Mengšu. Klerikalci so kupili v Mengšu tovarno in napravili zadrugo za izdelovanje slamnikov. V prtiličju te tovarne bodo izdelovali slavnike, v prvem nadstropju bodo pa imeli „tejater“. Ker je letos toča vse pobila in v zemljo zabila, je ravno pravi čas, da bodo ljudje plačevali prispevke za ta „Katoliški dom“. Toča je napravila ogromno škodo. Četudi so ljudje klerikalni do kosti, četudi se pehajo po cerkvah kakor bi tam cekine delili, četudi molijo, hodijo na božja pota in volijo klerikalno, da so že kar neumni — nič jim ni pomagalo, prišla je toča in jim opustošila vse, kakor bi bili največji brezverci.

Iz Novega mesta se nam piše: Za praznik Vnebovzvetja M. D. so naši sosedje, oziroma občinski očetje Kandije in Žabje vasi imeli premnogo premišljevanj. Kandijski očetje so Zabjevaščanom zaprli vodovod, ker le-ti zadnji nočejo poplačati napravo vodovoda v Žabjo vas in plačati za prva tri leta porabljeno vodo. Lepo je gledati Zabjevaščane, kako v dvokolnicah hodijo na kandijski studenec pri Krki zraven železnega mosta s čebri po vodo. „Za napravo vodovoda in za porabo vode ne plačamo!“ — Tako je parola modrih žabijskih očetov. A nemesis ne prizanaša nikomur. Zadel je Kandijce z Zabjevaščani še druga nezgodna. Novomeški g. mestni očetje so sklenili, da vsled prenapolnjenih prostorov v deške ljudske šole v Novem mestu ne sprejmejo nobene učenca iz Kandije in Žabje vasi. Popoldne na praznik Vnebovzvetja M. D. sešli so se pri županu g. Zurcu na posvetovanje. Kaj so sklenili, je še

danes tajnost. No, nekdo — je pač pravi hudomušnež — svetoval jim je, da naj kupijo g. Kovača popravljenega, s eter-škrijem krito hišo, naj se odpre tam tretji in četrti razred. Imela bosta še stanovanje obadva učitelja. No, slednjič bi to še ne bilo slabo. A za gospoda kateheta bi bila posimi pač nekaterikrat težavna pot. Najbolj pametno pa, kar se je zamoglo skleniti, je to-le: Gospod Franjo Kalan, drugi učitelj, je umirovljen. Letos naj se odpre tretji razred s sporednico. Imeli bi potem v Šmihelu v sedanjem učiteljevem, ne nadučiteljevem stanovanju faktično tretji in četrti razred. Prihodnje leto naj se pa šolsko poslopje dvigne za eno nadstropje. Če se to naredi, bodo štirje razredi in še učiteljska stanovanja. Kompetentov za službe ne bo manjkalo. Mikala bo premnogo očetov učiteljev bližina novomeške gimnazije. Sploh pa, če pregledujemo gimnazijska letna poročila, vidimo, da razen uradniških in učiteljskih sinov vsako osmo leto kak Kandijanec pri-leže v osmo šolo. Dasi imajo večinom — rekel bi — skoro vsi otroci še domače učitelje, — tudi županov „Epček“ ga ima — so z malimi, prav z malimi izjemami „prekušniti“ otroci. Pozimi se drsajo, spomladi in poleti se kamnajo, v jeseni pa klatijo po bližnjih vrtovih sadje. To je istina. Le poglejte jih na glavo, vsak je razbit. Posebno v Kandiji, če gre človek od Kastelica po klanec navzdol, moraš počakati, da se ti mladi paglavci umirijo. Sedaj misliš pa, da boš šel mirno naprej. O ne! Zapodi se v tebe trop psov, velikih in majhnih. Dolgo časa me že ni bilo v Novem mestu, a reči moram, da v Carigradu gotovo teh čveteronožcev ni več. Postal sem zadnjič pred fotografom v Kandiji. Prignali so psi nekega berača, ta se je otepal, a bolj ko se je branil, več sovražnikov je imel. Štel sem jih, bilo jih je 13 — nesrečna številka — a le šest jih je imelo na vratu znamenje, da je dotični gospodar plačal pasji davek. Kje je konjederec, kje županstvo?

Gasilci v Krškem. Tudi v Krškem je bila včeraj parada. Vojakom se je pridružila krška požarna bramba. Vse pa se je čudilo, da je načelnik požarni brambi zopet nemški poveljeval, kljub temu, da je bil pred kratkim hud odpor zoper nemško poveljstvo in se je bilo že začelo slovenski poveljevati. Kaj pomeni to, da se je zopet odpravilo slovensko poveljstvo in uvedlo nemško? Kaj je temu vzrok? Prosimo pojasnila.

Vrta občina. Piše se nam iz Trziča: Če kje na Kranjskem, bi bil gotovo pri nas v Trziču potreben in koristen čevljarški tečaj. Naša občina pa tega kar neče spoznati, da celo ovire in težave dela, take, da bi človek ne verjel. Zlaj se govori po Trziču, da občina še drv ni hotela prispevati za čevljarški tečaj, dasi jih ima dosti. Prav radovedni smo, če je ta govorica utemeljena; verjetna je, to bo vsak priznal, kdor količkaj pozna tržiške razmere.

Poročil se je zdravnik v Senoždčah gosp. dr. Viktor Gregorič z gdč. Berto Merkovo iz Gradca. Čestitamo!

Dijaške podpore in župniki kot informatorji. S Štajerskega se nam piše: Pri naših denarnih zavodih, ki dajejo podpore revnim dijakom, je bila dosedaj navada, da so se isti obračali na župnike za informacije o stanju prosilcev. Razmere v naši spodnještajerski politiki so se v zadnjem času korenito izpremenile. Nastala sta dva tabora in lahko rečemo, da je skoro vse ali vsaj večina slovenskega dijaštva v naprednem taboru. Lahko si mislimo, da so taki dijaki župnikom z malimi izjemami trn v peti, posebno sedaj, ko se je spremenil politični položaj na slovenskem Štajerskem; v takem slučaju bi župniki gotovo ne mogli prikriti svoje pristranosti na škodo naprednim dijakom. Zato bi mi vsem takim zavodom, ki dajejo podpore dijakom, nujno nasvetovali, da se za informacije o stanju prosilcev obrnejo, na kako zaupno osebo posvetnega stanu, o kateri je upati, da bo zamogla dati popolnoma nepristransko informacijo. Več dijakov.

C. kr. pošt. ravnateljstvu v Trstju. Zadnji čas je že, da se odpo-more neznošnim razmeram, ki vladajo v nekaterih krajih. Dne 15. avgusta je bil oddan v Bohinju (Sv. Janez ob jezeru) brzojav na Bled pod št. 130 in to ob 9. uri 40 minut št. 130, a do Bleda je rabil celih 8 ur 20 minut, kajti došel je po mučni poti ob 4. uri 58 minut na Bled in bil dostavljen srečno ob 6. uri v hotel „Triglav“. Ker se je brzojav tikal nujne zadeve, je bila okodovana zlasti stranka odpošiljatelja, kar gotovo ni čast slavni poštni upravi, ki na tak način pospešuje promet tujecev v naših slovenskih krajih. Pripomniti pa še moramo, da se mora v obližju novega kolodvora na Bledu, kjer je glavni promet, pla-

čati za dostavo vsakega brzojava, še tudi priroma čez 8 ur, pristojbino 50 osimra 60 vinarjev. — Drugi slučaj. V petek opoldne je bila iz Ljubljane brzojavno poslana vsota 40 K v Bohinju, adresatinja pa je dobila denar — čez 24 ur, namreč v soboto opoldne. To vendar ni v redu.

Srebrne poroke je praznoval, kakor se nam poroča, 15. t. m. v Crnovicah v Bukovini obče splošno-vani naš rojak g. polkovnik Ivan Lavrič, poveljnik 22. domobranskega polka, s svojo gospo soprogo Erno, roj. Brösch pl. Fohraheim. Jubilarja sta bila predmet iskrenih ovacij. Čislanelu rodoljubu, ki tudi v dajni tujini ni pozabil svoje domovine ter ostal zvest sin svojega naroda, izrekamo tudi mi svoje iskrene čestitke!

Komarjev semenj je naslov vrtni veselici, ki jo priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« na komarjevo nedeljo, t. j. 25. t. m. na Kolerjevem vrtu v proslavo šišenskega komarja. Veseljeni prostor bo tako vreden, da se bode vsakemu posetniku nudila prilika se kar najbolje seznaniti s komarjem. Spored, katerega podrobnosti pričujemo kasneje, je jako skrbno sestavljen. Za danes omenjamo samo, da bo poleg »Društvene godbe« ter petja društvenega zbora, tudi Fortuna delila srečo, kdor si jo bode hotel poslužiti. Za uteho srčne boli mentalnih ljudi, bode tudi skrbljivo. Zrakoplov, ki pripelje dobro rejenelega komarja, kateri se bode na tem sejmišču odril in spekel, odplove po šesti uri proti Ljubljani ter odnese kosti odrtega komarja v šrambo v okuževalnico zraka v Predilnih ulicah. Na plesišču bo posebna domača godba s poskočnicami skrbelo, da plesaželjni mladinci ne odrene noge. Otroci se bodo lahko z različnimi igrami razveseljevali in to sebi in odraslim v zabavo. Zvečer bode priznani pirotelnik Lefleur zažigal umetni ogenj v proslavo komarja.

Brežiška čitalnica nam piše: Razni nemški listi in »Štajerec« so razširjali vest, da je gospod c. kr. davkar Simon Wutt, blagajnik brežiške »Čitalnice«. Podpisani izjavljamo, da to ni resnica, ker je pri letošnjem obnem zboru bil izvoljen za blagajnika gospod Miha Balon, veleposestnik v Brežicah.

Obletnica bitke pri Jajcu. Dne 8. t. m. je potoval skoz Jajce 2./53. pešpolk iz Travnika in se pri tej priliki ustavil na 2 km od mesta oddaljenem griču, kjer se je dne 7. avgusta 1878 bil zadnji boj za trdnjavo Jajce, in kjer so bile močne vstaske čete hudo poražene od slovenskega 17. pešpolka ter hrvatskega 53. pešpolka in 10. lovskega bataljona. Pri spomeniku, ki ga je 53. pešpolk postavil svojim padlim junakom, in ki se je — kakor vsako leto — tudi letos okrasil v venci, je stotnik g. pl. Čačković vojakom razložil v lepih besedah pomen bitke pri Jajcu v zgodovini Bosne, jim orisal hrabre čine njihovih prednikov in jih pozival, da sledijo svojim očetom na potu hrabrosti in ljubavi do domovine. Trobentači so nato zasvirali »k molitvi« in vojaštvo je izkazalo svojim rajnkim čast. — Tako časte svoje junake Hrvati, ki so postavili spomenik tudi padlim vojakom 10. lovskega bataljona. A Slovenci? Kranjski 17. pešpolk, ki je z največjim samozatajevanjem in obudovano hrabrostjo v prvi vrsti povzročil ugodni izid bitke pri Jajcu, in ki je za svoje hrabre čine razum Najvišje pohvale prejel nad 100 odklikovanj, še do danes nima spomenika! To je malomarnost, ki zasluži največjo grajo. Upam, da se bo našel rodoljub, ki bo zavzel inicijativo v tem oziru, da dobio primeren spomenik tudi slovenski junaki. To zahteva ne le čast imenovane ga pešpolka, marveč čast celega slovenskega naroda. (Naši slovenski fantje so izkrvaveli za Avstrijo, zato je dolžnost Avstrije, da jim postavi spomenik! Opomba uredništva.)

Sokolska slavnost v Krškem se je dne 15. avgusta t. l. vršila ob velikanski udeležbi, posebno častno pa so bili zastopani bratje Hrvatje. Sodelovali so: bratska društva: »Sokol v Brežicah«, »Hrv. Sokol« iz Zagreba, »Srbski Sokol« iz Zagreba, »Hrvatski Sokol« iz Samobora, pevsko društvo »Jekaciz Samobora, tukajšnji pevski zbor, požarna bramba krška, ter narodne dame. Za sodelovanje se vsem izreka najtopleja zahvala. Mesto je bilo skoraj do zadnje hiše v zastavah, sprejem presrečen in spredov po mestu veličasten. Telovadba, koncert in sploh vsa prireditve se je izvršila točno in eksaktno. Vojaška godba je svirala prav pridno in vmes sta imenovana pevška zboru krasno pela. Častite dame so bile marljivo na delu in so pridno razpečavale razglednice, šopke, znamke itd., kar je »Sokol« doneslo dokaj dobička. — Vsem, ki so sodelovali zahvala in krepak »Na zdar!«

Na veliko narodno slavnost, ki jo priredi 8. septembra pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku v proslavo svoje dvajsetletnice so se dosedaj

priglasila ta-le slavna društva: Rokodolsko bralno društvo »Polmin«, korporativno z zastavo; »Tržaški Sokol« Trst, korporativno z zastavo; Pevsko društvo »Ilirija« Trst Sv. Jakob, korporativno z zastavo; Pevsko društvo »Lira« Kamnik, korporativno z zastavo; Pevsko društvo »Košana« Košana; Divaški rodoljubi, Divača; Pevsko društvo »Vesela« Trst-Skedenj korporativno, nastopi v mešanim zborom. Slavna društva prosimo, da nam čimprej mogoče naznanijo svoj cenjeni posest. Ako se zadostno število udeležencev oglasi iz Kranjske, poskrbeli bomo za posebno vlak med Ljubljano in Prosekom. In kdo ne bi pohitel na ona tla, kjer se je porodil in kjer sniva prvobornil tržaških Slovencev, po širni domovini znani neustrašeni vitez Ivan Nabergoj; ki je bil tudi ustanovitelj pevskega društva »Hajdrih«. Od naše slovenske metropole, bele Ljubljane, pričakujemo z gotovostjo — da tudi ona dopslje na našo slavnost — zastopnike — bratska društva — katerim kličemo — do vide-nja! Odbor.

Izgubil se je v planinah. 24. julija t. l. je zapustil filozof Konstatin Heptner, odgojitelj pri baronici Bruck v Špifeldu, hotel »Ilirija« v Mozirju in se napotil čez Solčavske planine v Zelezo Kapljo na Korškem. Imel je namen se čez teden dni vrniti, a še sedaj ni ne duha ne sluha za njim. Dotičnik je star 24—28 let, govori poleg rusčine dobro nemški, je srednje velik in okroglega obraza, temnih las in oči in ima majhne brke pod nosom. Obleden je sivo z belim telovnikom. — Heptner je že pred odhodom dejal, da želi nekaj dni biti sam; mislilo pa ljudje, da mu ne dopuščajo njegove gmotne razmere, da bi bival tako dolgo v planinah. Sedaj ga iščejo vsi gorski vodniki in županstva, ker se je najbrž ponesrečil.

Z dopusta se je neprostovoljno povrnil prisiljenec Anton Muruc, ki je dne 22. julija pobegnil od dela pri gradbi II. državne gimnazije in pri tej priliki pokradel nekemu pleskarju obleko. Prišel je nazaj, in sicer v zapor deželnega sodišča v spremstvu orožnika.

S ceste. Ko se je včeraj popoldne peljal po Mestnem trgu Peter Karmelj iz Kozarij, se je konj ustrašil električnega voza in se splašil, vsled česar je Karmelj padel z voza in se na glavi nekoliko poškodoval. — Istega dne je prevoziški hlapec Martin Stegensek, ko je zavil s šentjakobskega mosta za Ljubljano, z vozom zadel 72letnega Matijo Jankoviča, ga podrli na tla ter ga na glavi in desnini nogi poškodoval.

Kolo je ukradel danes ponoči proti polnoči pred južnim kolodvorom dosedaj še neznan tat posestniku g. Ivanu Hambergerju iz Ribnice. Kolo je črno pleskano, ima rmenne cvetke, široko, nazaj vpognjeno balanco, na platiščih pa višnjeve pas, vredno 180 K.

Pobegnil je dne 11. t. m. od svojih staršev 12letni Fran Mence in se baje klati po ljubljanski okolici.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 5 Slovencev in 10 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 200 Hrvatov in Slovencev. V Heb je šlo 40, v Bad-Gastein pa 25 Hrvatov. — V soboto je prišlo iz Amerike 208 Hrvatov in Slovencev.

Iz gubljenosti in najdene reči. Na južnem kolodvoru sta bili izgubljeni, oziroma najdeni dve palici, 3 dežniki, bel slavnik, moder kovček z obleko, vozček kot otroška igrača, 3 ženske pelerine, ženska jopica, suknič, dva površnika, črna ovratnica, dve naglavni ruti, deški suknič, moška suknja in siv dežni plašč. — Dijak Anton Lipovž je izgubil srebrno uro z verižico, vredno 16 K.

*** Drobne vesti.** Vesto zaroki hčere nadvojvoda Friderika z nekim bavarskim princem se zani-kuje.

— Ruski car in carica od-potujeta za 14 dni na Finsko.

— Šest let v ledeni raz-poki. Na Niederjochu na Tirolskem so našli v neki ledeni razpoki truplo turista J. Weithalerja, ki je pred šestimi leti izginil.

— Brzojavno zvezo med Budapešto in Carigradom so otvorili včeraj. Minister Kossuth je pri tej priliki brzojavno pozdravil svoje ministrske kolege v Belgradu, Sofiji in Bukareštu.

— Družbo ponarejalcev denarja so prijeli v Varhelyju na Ogrskem. Načelnik jim je bil neki orožnik.

— Tullio Murri, morilec grofa Bonmartinija, se je hotel te dni v ječi usmrčiti na ta način, da se je z vso silo večkrat zaletel z glavo v sid. Odpejali so ga v bolnišnico.

— Papeževa enoklika go silabu izide v najkrajšem času.

— Vest o koleri v Bel-gradu je bila izmišljena.

— Grofa Sternberga knjiga „Ein Appell an den Kaiser“ je konfiscirana.

*** Kako hitro leti lastovica?** V Antverpnu so vlovili lastovico, ki je gnezdila pod streho ter jo odnesli v 285 km oddaljeni Compiègne. Tam so jo izpustili z nekaterimi golobipismošči. To se je zgodilo ob en četrt na osem jutraj. Dočim so golobi nekaj časa krožili v zraku, preden so našli smer, je lastovica takoj švignila v smeri proti Antverpnu ter bila ob 8. uri 23 minut že v svojem gnezdu v Antverpnu. Preletela je potemtakem 235 km v eni uri 8 minut, ali 201 km v uri. Prvi golob je priletel v Antverpen šele ob polu 12. uri.

„Otrok s 4000 franki.“ Pred malo časom se je ustavljal pred hišo nekega pastirja ob veliki cesti, ki vodi od Houdona na Francoskem, avtomobil. Iz njega je izstopil neki gospod in dal pastirjevi hčerki nekako šatuljo, rekoč, da se ne bo nikdar kesala, ker je vzela šatuljo. Nato je vstopil zopet v svoj voz in se od-peljal. Ko se je deklica zavedla in ni bilo videti avtomobila, je odprla šatuljo in našla v njej otroka in zra-ven na perilu štiri bankovce po tisoč frankov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Metlika 19. avgusta. Slavnost 500letnice, odkar je Metlika mesto, je uspela sijajno. Mestni obč. zastop je poslal vdanostno izjavo cesarju.

Bohinjska Bistrica 19. avgusta. Ministrski predsednik baron Beck in soproga sta si ogledala hotel „Triglav“ in se izredno pohvalno izrazila o njegovi uredbi in praktičnosti.

Dunaj 19. avgusta. Včeraj je imel ministrski svet sejo, ki so se je udeležili vsi ministri razen pravosodnega ministra dr. Kleina. Seja je trajala tri četrt ure. Ministrski svet je predvsem razpravljalo o sklicanju češkega, kranjskega, tirolskega in istrskega deželnega zbora. Definitivnega se še ni ničesar odločilo. Vprašanje o sklicanju deželnih zborov se reši v današnji ministrski seji, ki je bila sklicana ob eni popoldne. Kakor se zatrjuje, bo češki deželni zbor sicer sklican, a bo zboroval samo par dni, da reši nekatere nujne gospodarske zadeve. Kranjski in istrski deželni zbor se sploh ne skliče, ker se je vlada prepričala, da ni ne funkcionalna. Zasedanje dež. zborov bo trajalo do srede oktobra. Državni zbor se skliče, kakor se zatrjuje, šele okoli 20. novembra.

Dunaj 19. avgusta. Po raznih časopisih se je razširila vest, da bodo cesarski manevri na Korškem odpovedani radi legarja. Iz kompetentnega vira je izvedel vaš poročevalec, da ne more biti govora o tem, da bi se cesarski manevri odpovedali.

Tabor 19. avgusta. Tu je umrl glavni urednik „Narodnih Listov“ Ryba v 68. letu svoje starosti

Zagreb 19. avgusta. Srbska radikalna stranka je baje izstopila iz srbsko-hrvatske koalicije za to, ker ji je madžarska vlada obljubila, da bo imenovala namesto pokojnega Brankovića za patriarha škofa Emenjanovića, ki je radikalec.

Zagreb 19. avgusta. V soboto zvečer in včeraj so bile tu velike demonstracije proti banu Rakodoczu. Ko je v soboto zvečer igrala godba, korakajoč mimo banske palače, „Liepo našo domovino“, je jela množica živževati in vpiti „abzug Rakodocza, abzug madžarski komisar.“ Policija je le s težavo napravila red. Ko je včeraj popoldne po slavnostni maši Rakodocza zapušča katedralo, je njegov voz obkolila tisočoglavna množica, ki je hruono demonstrirala proti njemu. „Proč z Rakodoczajem, doli z madžarskim služabnikom,“ taki in enaki kliči so leteli banu na ušesa; semtertja so leteli proti kočiji tudi kamni. Ban je komaj ušel v divjem diru v svoje dvore. Množica mu je sledila na Markov trg, kjer je zopet prišlo do burnih demonstracij.

Varšava 19. avgusta. Roparji so napadli državno kreditno banko ter uplenili en milijon rubljev. Zasedujoče vojake so roparji postrelili in utekli.

Knorrov Tapioka

zajamčeno pristna in čista, fina in delikatna juha za vsako kuhinjo. Lahko prebavna, zato priporočljiva bolnim na želodcu. Zmešana z jušno zelenjavo tudi izborna kot Tapioka-Julienne.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani
Uradni kurzi dne 19. avgusta 1907.

Maloobest. papir.	Denar.	Blag.
4 1/2% majska renta . . .	95 10	15 30
4 1/2% srebrna renta . . .	96 35	96 55
4 1/2% avstr. krona renta . . .	95 10	95 30
4 1/2% zлата . . .	114	114 20
4 1/2% ogrska krona renta . . .	91 15	91 35
4 1/2% zлата . . .	108 75	108 95
4 1/2% posojilo dež. Kranjske . . .	98 60	99 30
4 1/2% posojilo mesta Spišje . . .	104 50	102
4 1/2% posojilo mesta Zadar . . .	99 85	100 85
4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	77 10	98 10
4 1/2% češka dež. banka k. o. z. c. . .	95 25	95 75
4 1/2% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	99 25	100 25
4 1/2% pešt. kom. k. o. z. 10% pr. . .	102 40	103 40
4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	98	99
4 1/2% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice . . .	98	99
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. z. l. . .	99 25	100 25
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr. . .	98 50	99 50
4 1/2% obl. češke ind. banke . . .	99 75	100 75
4 1/2% prior. lok. želez. Trst. . .	99 90	100 90
4 1/2% prior. dolenskih žel. . .	98 75	99 75
4 1/2% prior. juž. žel. kup. . .	99 50	100 50
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100	101

Srečke.

od l. 1860/1 . . .	144	145
od l. 1864 . . .	243	247
tizske . . .	186	188
zem. kred. I. emisije . . .	258 50	264 50
II. . .	266	272
ogrsko hip. banke . . .	230 50	236 50
srb. a frs. 100-turske . . .	98 25	104 25
180 75	181 75	
Basilika . . .	90 25	92 25
Kreditne . . .	421	427
komoske . . .	84	88
Krakovske . . .	90	94
Ljubljanske . . .	56 25	60 25
Avstr. rdeč. križa . . .	43 50	45 50
Ogr. . .	26 25	28
Rudolfove . . .	62	68
Salburške . . .	85 5	89 50
Dunajske kom. . .	181 75	182 75

Delnice.

južne železnice . . .	150 50	151 50
Državne železnice . . .	63 50	64 50
Avstr.-ogrsko bančne deln. . .	178 50	179 50
Avstr. kreditne banke . . .	62 25	63 25
Ogrske . . .	728 50	729 50
Zivnostenske . . .	341	342
Premogokop v Mostu (Brüx) . . .	717	722
Alpinske montan . . .	581	582
Praške žel. ind. dr. . .	256 50	257 50
Rima-Muranyi . . .	628 75	629 75
Trboveljske prem. družbe . . .	255	256 50
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	458	462
Češke sladkorne družbe . . .	188	140

Valute.

C. kr. cekin . . .	11 33	11 36
20 franki . . .	19 15	19 17
20 marke . . .	28 48	28 52
Sovereigns . . .	33 95	34 03
Marke . . .	117 42	117 42
Laški bankovci . . .	95 63	95 99
Rubli . . .	2 52	2 53
Estari . . .	4 84	5

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 19. avgusta 1907.

Pšenica za oktober . . .	11 33
Rž . . .	9 19
Koruzna avgust . . .	6 72
oktobar . . .	6 83
Oves . . .	8 13

Meteorološko poročilo.
Vilica nad morjem 206. Srednji uradni tlak 786,0 mm

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17	9. z. v.	726,9	15,9	sl. sever	jasno
18	7. z. v.	739,1	11,3	sl. jug.	jasno
	8. pop.	738,4	23,3	sr. svzh.	jasno
	9. z. v.	739,9	16,8	sl. zah.	jasno
19.	7. z. v.	738,9	13,3	brezvetrno	jasno
	8. pop.	736,7	26,1	sl. zah.	jasno

Srednja predvečernja in večerajša temperatura: 15,8° in 17,1°; norm.: 18,7° in 18,6°
Padavina v 24 urah 0,0 mm in 0,0 mm.

+

Potrtega sreča naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretižno vest, da se je naš ljubljani soprog ozir. oče, tast, brat, bratranec in svak, gospod 2771

Josip Kopitar
nadsprevodnik c. kr. dr. železnice

danes ob 1/4. zjutraj v starosti 49 let, previden s sv. zakramenti za umirajočega, po dolgotrajni, mučni bolezni, preselil v večnost.

Pogreb bo v sredo, dne 21. t. m. ob 1/3. popoldne iz hiše žalosti v Sp. Šiški, Lepodvorske ulice št. 222 k Sv. Križu.

Zadušne maše se bodo služile pri č. oo. frančiškanih.

V Sp. Šiški, 19. avgusta 1907.

Franciška Kopitar, roj. Deisinger, soproga. — Maks Kopitar, sin — Mici Kopitar roj. Cesar, sneha.

Dr. Jul. Schuster
se je vrnil. 2764

+

Marija Zalarjeva naznanja v svojem ter v imenu svojih otrok Rajmunda, Viktorja, Ludovika, Marije in Albina, da je njen ljubljani soprog, gospod

Mihael Zalar
nadsprevodnik južne železnice v p. včeraj dopoldne po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 59. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil jutri, dne 20. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 26 na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. 2770

V Ljubljani, dne 19. avg. 1907.

Zahvala.

Vsem dragim prijateljem in znanecem, ki so nam ob smrti naše ljube, dobre soproge ozir. matere gospe

Julijane Globočnik
tako ljubezljivo izkazovali sočutje, in pa vsem onim, ki so spremljali drago pokojnico na zadnje počivališče, ter darovalcem lepih vencev izrekamo najtoplejšo zahvalo. 2772

V Ljubljani, dne 18. avg. 1907.
Zaljubljeni ostali.

Delavca
vajenega izdelovanja sodavice in pokalic, sprejme takoj v službo 2.68

Franc Eržen v Hrastniku pri Trbovljah.

Zanesljivega, v ključavničarstvu izvežbanega

strojnika
išče večje podjetje v Ljubljani.
Ponudbe pod „I. A. D.“ na upravnishvo lista. 2757 2

Prodaja
starega materijala.

Pri podiranju starega župnišča pri Sv. Jakobu v Ljubljani in dveh so sednjih hiš v Florjanskih ulicah št. 18 se prodajo okna, vrata, peči, štedilniki, les in železje.

Natančneje se poizve od 8. do 10. ure na licu mesta.

Filip Supančič
mestni stavbnik. 2773 1

Razpis.

Za popravo, razširjenje in kanalizacijo ceste skozi Mojstrano, občina Dovje, politični okraj Radovljica, na 10.749 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale

potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 31. avgusta t. l. ob 12. opoldne
podpisanemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe ceste skozi Mojstrano“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzu ceni.

Podpisani odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni na Dovjem.

Cestni odbor v Mojstrani,
dne 14. avgusta 1907.

2759 2

Jože Košir
načelnik.

Nova
steklena stena
za pisarno se poceni proda.
Ogleda se lahko na Dunajski cesti št. 16 v skladišču meke P. Majdič. 2762-1

Gospodična
s trgovskim kurzom, večša stenografije in pisanja na stroju, liče primerne službe. 2419-5

Ponudbe naj se blagovoljivo poslati na Alojzija Pogačnika, Miklošičeva cesta št. 6.

Salonska garnitura
obstoječa iz zofe, 2 naslanjačev, 4 baržunastih stolov, mizice in zagrinjal je na prodaj.

Poizve se v Škofjih ulicah št. 9, II. nadstropje na desno. 2752-2

Prodaja se skoraj nova

uniforma
za železniškega uradnika.
Pogleda se lahko pri Goldmannu, krojaču v Židovskih ulicah št. 8 v Ljubljani. 2733-3

Trgovski pomočnik
prva moč, 2767-1

v trgovini z mešanim blagom, posebno izurjen spreten prodajalec, se sprejme takoj ali pozneje v trgovini

M. Elsner v Litiji.

Zelo dobro vpeljana

žganjekuharija
v bližini Ljubljane z mnogo odjemalci se radi rodbinskih razmer takoj ugodno proda. Denarja je treba 12.000-20.000 gld. 2767-2

Ponudbe pod „Priložnost 224“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Zobozdravnik
dr. Rodoschegg,
(Stari trg št. 2) 2768

se je vrnil.

Lepo stanovanje
hladno in mirno, 4 sobe, del vrta itd. v Novi ulici št. 3, II. nadstr. se radi odpotovanja takoj ali pozneje odda. Poprašati je ravnotam. 2765-2

Kuharica
katera razume gospodinjstvo, se s 1. septembrom t. l. sprejme v stalno službo. Plača po dogovoru. 2768 2

KAREL JELOVŠEK na Vrhniki.

Deklico
iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo, večšo slovenskega in nemškega jezika, ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji tvrdka

I. V. R., Sv. Križ pri Kostanjevici. 2766-1

Trgovec želi
prevzeti ali kupiti

trgovino
z dobrim prometom v kakem večjem kraju, oziroma pristopi tudi kot

kompanjon
k dobremu podjetju. Zmožen je popolnoma trgovskega poslovanja.

Ponudbe je poslati na upravnishvo „Sloven. Naroda“ do 26. t. m. pod št. „Zmožen“. 2765-1

Kavarna „Leon“
V Ljubljani
na Starem trgu št. 30
vsak torek, sredo, četrtek
soboto in nedeljo 33

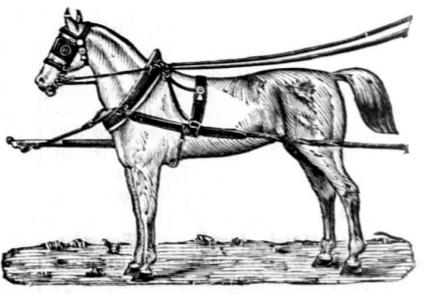
vsno noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Prodaja se
konj (poni)
močan in zelo leporasel dober za vožnjo in ježo. 2763-2

Zraven se proda tudi kompletna jahalna oprava in eleganten dvokolesen vprežni voz s celo opravo.

Natančneje se izve v upravnishvu „Slovenskega Naroda“.

Samo 6 dni
Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez

Basel, Paris, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo 4626-37

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Psa prepeličarja
dobro dresiranega kupi takoj
Janko Modic Jun. Nova vas pri Rakeku.

Dva dobra 2751-2
mizarska pomočnika
se takoj sprejmeta v trajno delo.
Ferdo Primožič, mizar, Hilsrjeve ul. 5.

Prav lepo
stanovanje
s 3 sobami se takoj odda. Nizka najemnina!
Izve se v trgovini Ivan Miklauc, v Ljubljani. 2735-3

Jožef Logar 2748 2
v Dinjanu v Istriji
bo imel prihodnji mesec
na prodaj par vagonov belega in črnega

grozdja
Kdor ga želi imeti, dobi vzorec.

Priden zanesljiv
hlapec
za vsako delo z daljšimi spričevati. Če mogoče vojaščinu prost, se sprejme takoj. Plača 15 gld. mesečno ter vsega prost. 2706-5

Ponudbe na upravnishvo „Sloven. Naroda“ pod „hlapec 223“.

Na Jesenicah
se bo prodajalo 2702 4
od 12. avgusta naprej
vse manufakturno,
špecerijsko
in drugo blago
iz konkurza V. Šešeka
na drobno in tudi trgovcem v večjih partijah.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12-94 Podružnica v SPLJETU. Stritarjeve ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU.
Delniška glavica K 2.000.000. Rezervni fond K 200.000.

obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun po 4 1/2% od dne vloge do dne vzdiga. — Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se „Hotelske družbe z omejeno zavezo Triglav“ po K 500.—, 1000.—, 5000.— in 10.000.

Rentni davek plača banka sama. Rentni davek plača banka sama.